

Péče bytová

Zákon ze dne 12. srpna 1921, č. 304, o zabírání budov neb jejich částí pro účely veřejné.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1. — ⁽¹⁾ Politický úřad II. stolice, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi župní úřad, může (jako zabírací úřad), pokud není vhodných místností, zabrat k užívání budovy neb i jednotlivé místnosti pro účely veřejné a pokud toho žádá veřejný zájem, i pro účely obytné, jakož i pro přesídlení uživatelů budov nebo místností zabraných podle tohoto zákona.

⁽²⁾ S budovami neb místnostmi mohou býti k užívání zabrány v rozsahu nutně potřebném pro účel, pro nějž se zabírá:

a) dvůr, zahrada neb jiný pozemek, který s nimi tvoří jeden celek tím, že slouží účelu v nich sledovanému,

b) zařízení budov neb místností. Zařízení může býti zabráno jen, je-li v den, kdy bylo doručeno pozvání k šetření, ve vlastnictví vlastníka budovy neb uživatele budovy nebo místností, dále pokud ho vlastník budovy zcela nebo z části zabrané neb uživatel budovy neb místnosti nezbytně nepotřebuje ku provozování dosavadní hospodářské činnosti neb účelu, který dosud sledoval v zabraném předmětu, a pokud nejde o zařízení umělecky neb historicky cenné, kteréž může býti toliko výjimečně zabráno k reprezentačním účelům veřejným.

⁽³⁾ Ze zabírání jsou vyloučeny:

1. Místnosti trvale sloužící správě budovy nebo správě hospodářského celku, k němuž budova náleží a pak místnosti, jež slouží jako provozovny živnostenské, řemeslné, obchodní nebo průmyslové,

2. obytné nájemní domy,

3. jediný trvalý byt vlastníka v rozměru přípustném dle zákona ze dne 30. října 1919, č. 592 Sb. z. a n., o zabírání bytů obcemi, a případných dalších změn jeho,

4. budovy a pozemky fondů státem spravovaných, jakož i budovy železnic vůbec,

5. stavby, pro které bylo uděleno povolení k užívání po 1. lednu 1919,

6. budovy nebo místnosti, jichž majetníci neb uživatelé zřídili aneb se pravoplatně zavázali zříditi náhradní místnosti podle zákona o zabírání bytů obcemi,

7. budovy a zařízení, sloužící k účelům kulturně vzdělávacím a sociálně svépomocným,

8. budovy a části budov, v nichž umístěny jsou ústavy léčebné a lidumilné, jakož i ústavy sloužící veřejnému zdravotnictví.

§ 2. — ⁽¹⁾ Je-li v zabraných budovách neb místnostech umístění dosavadních uživatelů a zároveň uspokojení účelu, pro nějž se zabírá, nemůže i při nejnehospodárnějším jich využití, mohou uživatelé zabraných budov neb místností žádati, aby jim byly přiděleny náhradní místnosti, kteréž by vyhověly účelům, jež v nich byly sledovány, pokud možno v dřívějším rozsahu a jde-li o byt, v rozsahu přípustném podle zákona o zabírání bytů obcemi,

⁽²⁾ Zabírací úřad jest oprávněn určit místnosti, které mají býti dosavadnímu uživateli ponechány k užívání neb ku sledování účelu, jemuž zabraná budova sloužila a případně určit též počet služebnictva, jež nutno nezbytně ubytovati v zabrané budově pro osobní potřebu dosavadního uživatele budovy a pro opatřování místností mu ponechaných.

⁽³⁾ Při výběru náhradních místností musí zabírací úřad v rámci předchozího odstavce dbáti toho, aby přesídlením do nich nebylo zmařeno další provozování hospodářské činnosti uživatelů (§ 1, odst. 3., bod 1.) neb sledování účelu, jemuž zabrané místnosti sloužily.

(⁴) Odmítnou-li uživatelé přijmouti náhradní místnosti, jež této strance vyhovují, mají nárok pouze na peněžitou náhradu hospodářských škod, způsobených jim zabráním (§ 4, odst. 6. a 7.).

§ 3. — (¹) O zabrání rozhodne zabírací úřad po šetření provedeném s vlastníkem a uživateli předmětů, o něž jde, neb jejich splnomocněnými zástupci a se zástupci příslušných úřadů a zájemníků.

(²) Předmětem šetření jsou skutkové okolnosti pro rozhodnutí důležité. Všem zájemníkům musí býti při tom poskytnuta příležitost, aby se o nich vyjádřili.

(³) Nedostaví-li se strana neb její zplnomocněný zástupce k řízení přes řádné pozvání, provede se řízení v její nepřítomnosti.

(⁴) Byl-li zabrán byt, zabraný dříve podle zákona ze dne 30. října 1919, č. 592 Sb. z. a n., jest obci (společnému bytovému úřadu) nahraditi výlohy s původním zabráním spojené.

(⁵) Jde-li o budovy umělecky neb historicky cenné, jest třeba kromě toho před jejich zabráním opatřiti souhlas příslušného státního památkového úřadu.

(⁶) Zabírací nález musí obsahovati:

1. Označení předmětu zabrání dle §u 1, odst. 2. (budova, místnost, pozemek, zařízení),

2. označení veřejného účelu, pro něž se zabírá,

3. zabírá-li se pro účely obytné, vyznačení veřejného zájmu,

4. opatření o ubytování dosavadních uživatelů neb o náhradních místnostech pro účel, jenž byl v zabraném předmětě sledován (§ 2., odst. 1.),

5. případný výrok, že straně přísluší pouze peněžitá náhrada (§ 2, odst. 4.).

(⁷) Rozhodnutí budiž dodáno vlastníku a uživatelům zabraných předmětů, jimž přísluší do 8 dnů právo stížnosti k ministerstvu veřejných prací, jakož i zájemníkům, k jichž žádosti se zabírá.

(⁸) Je-li veřejný účel, pro něž se zabírá, plněn někým jiným než státní správou, jest zabírací úřad oprávněn žádati ještě před zabráním složení jistoty za výlohy, jež státní správě zabráním vzejdou.

§ 4. — (¹) Jakmile zabírací úřad vlastníku neb uživateli zabíraného předmětu oznámí, že bude o tomto předmětě zavedeno řízení podle tohoto zákona, jest nakládání vlastníka i uživatele tímto předmětem bez souhlasu ministerstva veřejných prací neplatno.

(²) Zabráním pozbývají uživatelé zabraných předmětů práva jich užívatí.

(³) Zabírací úřad má právo zabrané předměty pro účely v §u 1 vyjmenované pronajmouti. Na pronájem nevztahuje se po dobu zabrání ustanovení o ochraně nájemníků.

(⁴) Zabírací úřad má dále právo v zabraných místnostech na svůj náklad provést stavební úpravy, avšak jen v mezích nejnutnější potřeby, vyslechna o tom vlastníka budovy. V tomto směru přísluší zabíracímu úřadu práva vyhrazená zákonem stavebníkovi.

(⁵) Ke stavebním úpravám budov a místností umělecky a historicky cenných jest třeba opatřiti před jejich provedením dobrozdání příslušného státního památkového úřadu.

(⁶) Zabírací úřad jest povinen vlastníku a uživateli zabraných předmětů poskytnouti přiměřenou peněžitou náhradu za veškeré prokázané hospodářské újmy, jež vlastník neb uživatel zabráním utrpěl.

(⁷) Též nahradí se náklad vzniklý při přesídlení a při vrácení zabraného předmětu a jiné prokázané majetkové újmy, vzniklé přesídlením. Naproti tomu přihlédne se k odškodnění, jež bylo dáno v přidělených náhradních místnostech.

(⁸) Pronajme-li zabírací úřad zabrané předměty dle ustanovení odst. 3. tohoto paragrafu, jsou nájemci povinni jemu nahraditi veškeré výlohy, které musil dle předchozího odstavce vlastníku neb uživatelům zaplatiti.

(⁹) Nedojde-li mezi zabíracím úřadem a vlastníkem neb uživatelem zabraných předmětů k dohodě o výši náhrady, rozhodne o ní v nesporném řízení okresní soud, v jehož obvodu jest zabraný předmět; kdyby zabráně stalo se pro tento okresní soud, provede řízení onen okresní soud, který na návrh deleguje vrchní zemský soud (súdna tabule). Soud vyšetřiv poměry a je-li třeba, vyslechnuv znalce, určí usnesením náhradu podle volného uvážení.

(¹⁰) Soud rozhoduje také podle volného uvážení dle zásad civilního řádu soudního, má-li útraty soudní hraditi jedna strana, neb mají-li se útraty soudní rozdělit mezi strany a v jakém poměru.

(¹¹) Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi provádí se soudní řízení dle uherského zákonného čl. XLI. z roku 1881.

(¹²) Řízení o náhradě nemá vlivu na řízení o zabráně.

§ 5. — Zabráně předmětů trvá, i když se změní jich vlastník.

§ 6. — Nebylo-li jinak ujednáno mezi zabíracím úřadem a vlastníkem, převezme udržování a správu zabraných předmětů zabírací úřad, který hradí výdaje s tím spojené. Na tyto výdaje a na odškodnění za vedení správy jest hleděti při ustanovení peněžité náhrady podle §u 4., odst. 6.

§ 7. — (¹) Při vrácení nutno zabrané předměty uvést do původního stavu, není-li jiného ujednání. Úpravu a stavební změny, které jsou pro vlastníka zabraného předmětu zřejmě k velikému prospěchu a nejsou v odporu s dřívějším způsobem jeho užívání, musí vlastník předmětu zabíracímu úřadu nahraditi, a to podle hodnoty v době vrácení, nikoliv však více nežli skutečný náklad. Nedohodnou-li se strany, rozhodne soud v § 4. jmenovaný podle zásad téhož paragrafu.

(²) Vrací-li se zabrané zařízení, budiž na žádost vlastníka přihlíženo ke znehodnocení jeho, které by nebylo nastalo, kdyby věc nebyla zabráně.

§ 8. — Nezabere-li zabírací úřad zařízení budovy neb místnosti, jest vlastník zařízení povinen je na své nebezpečnoství odkliditi. Pro to vykáže mu zabírací úřad potřebné místnosti v zabrané budově a nemá-li vlastník v budově bytu, i další místnosti, je-li jich nezbytně třeba k dohledu a k opatrování zařízení.

§ 9. — Zabírací úřad jest oprávněn vzdáti se kdykoli zabraných předmětů.

§ 10. — (¹) Podle tohoto zákona mohou býti zabráně i předměty od státní správy již najaté.

(²) Zabráním ruší se dosavadní smlouvy nájemní státní správou uzavřené.

(³) Smlouvy nájemní o zabraných předmětech uzavřené mezi jinými stranami, pozbývají platnosti po dobu zabráně, aniž se tím prodlužuje původní doba smluvní.

(⁴) Nárok na náhradu škody z tohoto důvodu jest vyloučen.

§ 11. — (¹) Kdo maří jakýmkoli způsobem řízení o zabráně předmětů dle tohoto zákona, může býti potrestán politickým úřadem I. stolice (administrativní policejní vrchností) a tam, kde je státní policejní úřad, tímto úřadem, peněžitou pokutou do 5000 Kč nebo vězením do 6 neděl, pokud nejde o těžší čin trestný podle trestních zákonů.

(²) Tyto tresty mohou býti uloženy také zároveň.

§ 12. — Provedením tohoto zákona pověřuje se ministr veřejných prací,

§ 13. — Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Tímto dnem pozbývají současně platnosti zákony ze dne 11. června 1919, č. 332 Sb. z. a n., a ze dne 19. března 1920, č. 180 Sb. z. a n. Zabráně budov a místností, provedená podle těchto zákonů, zůstávají v platnosti; pokud o nich nebylo ještě s konečnou platností rozhodnuto, dlužno je posuzovati podle tohoto zákona.

(Vyhlášen v částce 71. Sb. z. a n. ze dne 6. září 1921.)